

Arrate Rodríguez Martín

@ARRATERODRIGUEZM

BILBO IKASTOKI

Ikasketak egin nahi zituela argi zuen, ez, ordea, zer. Psikologia, itzulpengintza, ingeles filologia... denetarik zegoen aukeren zerrendan. Donostiako fakultatea "oso grisa" iruditu zaitzaion. Bilbora iritsi, eta Arte Ederren fakultatearekin maitemindu zen. "Dena arrosa eta argitsua ikusi nuen. Zerrendan azkena nuena, lehena izatera pasa zen", aipatu digu irriz. Berehala maitemindu zen, gainera, "Bilboren zikintasunarekin". "Etxetik trenez bost ordu urrundu nintzela zirudien. Beste zerbait da Bilbo. Beste mota bateko jendea, eraikinak... Natura maite dut, nire etxea ikusi besterik ez dago, baina hiritarra naiz", dio landarez beteriko etxeko sukaldean, kafea eskuan duela.

"Ez zaigu bururatzen okinariogia urririk eskatzea"

Etxean hartu gaitu, eta berak ezetz dioen arren, artista baten etxera sartu izanaren sentsazioa ematen du; sentsazio goxo eta atsegina da. Hendaian bizi den errenteriarra da Arrate Rodríguez Martín, eta bere esanetan, ez da ez artista, ez ilustratzailea, ez zeramikalaria, ezta collage egilea ere, baina hori dena egiten du. Ilustrazioa bigarren planoan uztearen aroa amaitu beharko litzatekeela dio; irudiak testua elikatzen duen gisan, testuak ere elikatzen duelako irudia.

AITZIBER ZAPIRAIN ETXANIZ **IRANTZU PASTOR**

"Ilustratzailea naiz baina ez soilik", esan didazu.

Gauza asko maite ditut eta gauza asko egiten ditut. Oso galdera zaila da, edo kostatzen egiten zait erantzun zehatza ematea. Bat edo bestea erantzun ohi dut galdetzen naue-naren arabera. *Freelance* izatearen kontua oso nekagarria da. Lanik ez dagoenean lan bila aritzen gara, eta askotan gertatzen zaigu lan asko ukaitea epe laburrean.

2018. urtean, Mariana Enríquez-en *Las cosas que perdimos en el fuego* (Sutan galdu genituen gauzak) irakurtzen ari nintzela, erabaki nuen ilustrazioan sakondu eta nire ogibidea horretara bideratu nahi nuela. Geroztik horretan saiatzen naiz. Orain, adibidez, Rosa Valverde zenaren harira, album ilustratu bat amaitu berri dut Maialen Lujanbio-rekin. Ilustrazioa aipatzen denean haur literaturan pentsatzen dugu bereziki, baina helduen munduan ere badago lana.

Booksterrak ere egin dituzu.

Pelikulen posterrak egin eta etxeetan jartzen diren bezala, nik libu-

ruetan oinarriturikoak egiten ditut. Badakit zaila dela liburu batek niri eragin didan antzeko sentsazioa eragin dion norbait topatzea. Ez ezinezkoa, ordea. Eta lortzen denean, oso polita da. Liburuarekiko maitasuna partekatzea da funtsa.

Gauza asko egiten dituzu, hortaz.

Ez da bidezkoa ilustratzailea bakarrik naizela esatea. Zeramika ere hasi naiz egiten. Nire meditaziorako momentua eta tresna topatu ditut bertan. Gainera, gauza erabilgarriak egitea erabaki nuen. Momentuz oso sorkuntza gutxi saldu dut, baina orain egun batzuk, neska batek idatzi zidan niri erositako objektu batean egunero gosaltzen duela esanez, eta sekulako ilusioa egin zidan. Hori magia da niretzat.

Nola heldu zara honaino?

Arte Ederrak ikasi nituen Bilbon, eta gerora Bartzelonara joan nintzen Ilustrazio Sortzailea ikastera. Ez nuen argi ikusten nondik jo, baina bete-betean asmatu nuela esango nuke. Ogibide batzuk oso zehatzak dira eta gurea, aldiz, ez. Gurea oso

"Ni feminista naiz baina ez dut ilustrazio feminista egiten. Bizitzeko modu feminista agerrarazten ahalegintzen naiz".

zabala eta askotarikoa izan daiteke. Gustuko dut aukeraketan libre eta emaitzarekin pozik sentitzea. Ilustrazioan zein iruditerian aritzea ez da zerbait finkoa, eta irudiz beteriko mundu batean bizi gara, edo guk betetzen dugu irudiz. Nire iritziz, ilustratzailearen funtzioa da mundua modu batera irudikatzea eta erreferenteak sortzea. Nik neure ikuskerarekin sortzen ditut irudiak.

Zein da zure ikuskera?

Feminista naiz baina ez dut ilustrazio feminista egiten. Bizitzeko modu feminista agerrarazten ahalegintzen naiz.

Zenbatetan eskatu izan zaizu urririk lan egitea?

Askotan. Beno, gehiegitan. Zenbatek esan ote didate irudi bat sortzeko sustapenaren truke. "Azokan ezin dut sustapenarekin ordaindu" esatera iritsi naiz azkenean. Oso borroka astuna da. Asko eztabaidatu dut horren harira. Esango nuke, ezezkoak ematearen poderioz lortu dudala jendeak musutruk egiteko ez eskatzea. Jada esango nuke ez zaiela bururatu ere egiten. Neure buruari gogor egin nion, ezezkoak ematen hasi behar

nuela esanez. Neure burua eta nire lana errespetaraziz, azkenerako, nire ogibidea delako. Nik ez dakit beste zerbait egiten.

Egunero egin dut lan, lanaldi arrunt batean baino ordu gehiagoz. Eta hori onartua dut, nahiz eta pentsatu ohi dudana: "Ea noiz errespetatzen gaituzten". Okinari ogia urririk eskatzea ez zaigu bururatzten. Jendeari gogorra egiten zaio alderaketak egiten ditugunean, baina halaxe da.

Baduzu esperientzia atzerrian ere, berbera gertatzen da?

Mexiko ezagutzen dut bereziki. Eta bertan, behintzat, askoz gehiago mugitzen da artea. Gure bizimodu antzekoa egiten duen jendeak badu artea erosteko ohitura, esaterako, kopia ttipiak edota kolekzio xumeak erosi eta etxean jarri. Hirugarren mundua deitzen diogu gainera! Han askoz prekarioago bizi direla? Bai. Bi edo hiru lan behar izaten dituztela bizimodu aski normala egiteko? Ere bai. Baina lanari sekulako errespetua diote. Artistaren lanari ere bai. Eta urririk eskatze hori ez dago hemen bezala garatua.

Zer behar izaten duzu sormen prozesuan?

Pintatzeko lasai egon behar dut. Presirik eta presarik gabe jardun. Marratzeko edo beste zerbait egiteko, agian, presak ez nau hainbeste tratatzen; pintatzeko, aldiz, patxada behar dut. Kontzentrazioa eta lasaitasuna uztartu behar izaten ditut. Hala ere, etengabe ari naiz pentsatzen. Dutxan, esate baterako, ez naiz lanean ari, baina soluzio bat ala bestea gogoetetzen aritzen naiz. Denboraren eta konfiantzaren arteko orekan errazagoa egiten zait sorkuntza prozesua.

Presak harrapatutakoan trukorik bai?

Esperimentatzeak funtzionatzen dit. Akrilikoekin ari banaiz, argizariak hartzeak balio dit. Album ilustratuak egitea oso aberasgarria da profesional eta pertsona gisa, baina oso neketsua, eta soilik ikuspuntu ekonomikotik begiratu, apenas ematen duen ezer. Baina hor ere oreka topatu beharra dago. Azken batean konpentsazioa ez delako soilik ekonomikoa, ezta? Denbora ere erlatibizatzen ikasi behar da. Baina presa ez da inoiz lagun on bat. ●